

SÜVEG ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Süvegen, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K. félévre 4 K. negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyessége szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
---	--	--

Milly.

Tisztelettel hajlunk meg az előtt az osztrák mérnök előtt, aki a róla elnevezett gyertyát föltalálta. Előbbre vitte az emberiség műveltségét. De mégsem azért irtuk nevét cikkünk homlokára, hogy itt érdemeit méltassuk. Csupán gyűjtőnévnek használjuk a magyar közönség iparpártolásának jellemzésére.

Milly neve hazánkban ismeretes az utolsó Isten háta mögötti zugocskában is. Ismertté tette az általa föltalált stearin gyertya, amely nevét az oldalán viseli. Mert ez a gyertya is ugyancsak kapós a magyar előtt. Csak ennek a világa jó neki, már t. i. annak, aki stearin gyertyát használ. Erre esküszik. Azt, hogy ma már jófajta magyar gyertya is készül, hej, de sokan nem tudják. Vagy jobban mondva: nem akarják tudni. Veszik nyakra-főre az osztrák portékát.

Ha azután egyik-másik ismerősünket miatta megszólítjuk, a kereskedőre háritja a dolgot. Viszont a kereskedő a vevőre hivatkozik, hogy Milly-gyertyát kér. Egyik a másik köpenyével takarózik. Mi azt hisszük, ludas mind a kettő. A kereskedő szívesebben árulja az osztrák portékát, a közön-

ség pedig elfogultságból szívesebben veszi. Vannak közömbösek is elegen, akik nem törődnek vele, akármilyent ad nekik a boltos.

Rengeteg mennyiségű osztrák gyertya jut így hozzánk s rengeteg pénz megy ki érte idegenbe. A mi gyárosaink pedig kénytelenek az ország határain túl, a Balkánon és egyebütt piacot keresni cikkeik számára.

Természetesen, a Milly-gyertyát csak példának hoztuk föl. Ha csak a gyertyával volnánk így! De így vagyunk a fogyasztás cikkeinek egész özönével. A közönség bűnös könnyelműséggel veszi az osztrák portékát. Ekként Magyarország valóságos Eldorádója az osztrák iparnak. És ebben a borzasztó nemzetgazdasági veszedelemben semmi javulást sem tapasztalunk. Ellenkezően, a baj évről-évre sulyosabbá válik. Amint népünk anyagi jóléte és evvel együtt fogyasztó képessége fejlődik, ennek arányában emelkedik az osztrák cikkek beözönlése is. Négy-öt évvel ezelőtt közel ezer millióra rugott az osztrák cikkekért kiadott magyar pénz, ma már eléri, sőt meghaladja a másfél ezer millió koronát is.

Ehhez járul, hogy az osztrák behozatal és a magyar kivitel aránya egyre rosszabb lesz Ausztriában a mező-

gazdaság is rohamosan fejlődik. Fejleszti nem csupán a modern haladás, hanem fejleszt az a hatalmas ipar is, amely éppen a magyar fogyasztás által lett olyan óriás közgazdasági és politikai hatalomná. Az osztrák agrikulturna fejlődésével aztán ennek nyers terményei egyre erősebb versenytársai lesznek a magyar terményeknek s ennek arányában rosszabbodik kivitelünk mérlege Ausztriával szemben.

Valóban nem találunk elég erős elítélő szót ennek a hazafiatlan iparpártolásnak jellemzésére. Könnyelmű, bárgyú vagy éhietetlen-e a magyar közönség? Vagy mind a három együttvéve? Könnyelmű, mikor nem törődik vele, mit vesz, bárgyú, mikor nem fogja föl ennek az iparpártolásnak oly súlyos veszedelmességét. Éhietetlen, mikor legnagyobb ellenségét, a hazánk politikai és közgazdasági megrontására dolgozó osztrákokat erősíti meg a maga erejével, a maga vérével. Rettenetes, hogy az a féktelen gyűlölet, amellyel az osztrák ellenünk dolgozik s amely gyűlölet napról napra nemcsak ocsmány hangú újságcikkekben, hanem életünkbe vágó tettekben is kifejezést nyer, ez a féktelen gyűlölet sem nyitja ki a magyar közönség szemét és jobb útra nem téríti.

Joó János.

Joó János fűrge, zömök kis ember volt. Korára nézve már úgy hatvanas lehetett, de azért senki sem becsülte volna idősebbnek ötven esztendősnél. A haja csak a füle környékén volt kissé deres, vastag, eszterhás bajusza pedig egész fekete volt. Valami bizalmas nyájas mosolygás iltte örökké a képit s olyan egyenesen nézett az ember szemébe mint aki teljes életében karonfogva járt a becsülettel. Pedig Joó Jánosról sok apró-cseprő dolgot suttogott a fáma, hanem nyíltan soha senki sem vádolta. Mindenki tartózkodott személyes ügyeit bolygatni, mert aki rosszat mondott róla, azt a legelső éjjeli találkozón úgy megleckéztette, hogy napokig feküdt az ágyat. Ez okból voltak vele szemben annyira kiméletesek embertársai.

Joó János, mióta csak az eszemet tudom, mindig a mi emberünk volt. Fialat korában az apámat szolgálta, azután az öreg halála után a hagyatékkal ő is reám szakadt. Magának is volt ugyan kevés gazdasága, de azért nálam is mindennap megfordult. Hol erre, hol arra használtam. Mindennel meg lehetett bizni, ámbar semmiben sem mutatkozott kiváló embernek. Legfőbb érdeme abban állott, hogy kéznél volt mindig, mikor kellett. Szíuarany karakternek az apám sem tartotta soha, de szembeszökőbb hibát nem szokott elkövetni. Ha a keze alól itt ott valami elveszett, abból rendszeren úgy kimosta magát, hogy némi gondatlanságon kívül

egyebet mit sem lehetett felróni az ő rovására.

Az utóbbi években erdőkerülőnek tettem meg Joó Jánost. Erre őt itéltem a legalkalmasabbnak. Üres idejében amúgy is igen szerette bújni az erdőt, ahol suttomban nem egy nyulnak kérte el az igazolványát. Mert gonosz puskás volt. Vadász-engedélynek ugyan még a színét sem látta tán soha. Az eféle hivatalos hókusz-pókusz nem fért a fejébe. Megélt anélkül is.

Egy délelőtt a tornácomon ültem, böngészve a legújabb lapokat. Hát amint ott ülök, egyszer csak előttem terem Joó János nagy alázatosan.

— Adjon Isten jó napot, tekintetes uram!

— Adjon Isten, János! Hát mi jóban jár?

Joó János nagyot sóhajtván legyintett: — Nem is lehet mai napság jóban járni, tekintetes uram! Erősen romlottak a népek.

— Hogy-hogy? Valami baj van?

— Baj mindig van, tekintetes uram! Hanem hát én most a méterek irányába jöttem.

— Nos?

— Képzelve, tekintetes uram, valaki az éjjel két méter fát az erdőről ellopott. Hogy a kötél egye meg a nyakát.

Boszankodtam, mikor ezeket hallottam s haragosan mondtam:

— Hát miért fizetek én magának, ha így vigyáz a fára? Jól tudja, hogy azt a hatvan méter fát télire vágattam. Nekem arra szükségem van a legutolsó szál! —

Aztán hozzátettem:

— Különben ha ellopták, majd lehuzom a béréből s annyi!

Joó János nagy tisztességtudással kezdett engesztelni:

— Ne haragudjék, tekintetes uram! Eléggé szegyenlem, hogy így van. De mit csináljak? Nem ülhettem az éjszaka az erdőn. Haza kellett jönnöm, mert olyan görcsöm volt, hogy koszorúba kötött. A feleségem is megmondhatja.

Majdnem sirt a hangja.

— Ezt a nyomorúságot használta föl valami gazember. Különben nem merte volna a lábát oda tenni. Hiszen emlékezhetik a tekintetes úr, az én kezem alatt máskor nem volt hiba.

— Nem a fenét! Néhány métert tavaly is elloptak.

Joó János egész önértéken tiltakozott: — Engedelmet instálok! Abban nem én voltam a hibás. Mindég akkor vitték el, mikor a tekintetes úr ide az udvarba hivatott. Két helyt nem lehet az ember.

Kevés ideig elgondolkozott, jobbra-balra szomorúan mozgatta a fejét, mint aki mód nélkül bánkódik. Hanem utoljára ismét vissza tért a hangja:

— Egyébiránt igaz van, tekintetes uram! Ha kár esett: állom a béreimből. De aztán ne adja az Isten, hogy azon az erdőn valakit átmenni is lássak! Mert úgy összetöröm, hogy lepedőben viszik haza. Nem bánom, ha a tömlőcében veszek is el.

Ez a nyilatkozat kissé meghökkenített. Mert mégsem szerettem volna, ha éppen

Mi a nemzeti erőnek elernyedését látjuk közönségünknek eme bűnös könnyelműségében. Ha ez az elernyedés tovább tart, lassú halál lesz a vége. Mert a nemzetek harcaikat ma nem csupán fegyverrel vívják ki. A közgazdaság hatalmasabb fegyver Mannlicher szuronyainál is

Közeledik a karácsony. Hatalmas összegek ismét vándorútra készülnek ki Auszriába. Hát ne indítsák útnak ezeket az összegeket. Térjen észre a magyar kereskedő és a magyar közönség és szüntesse meg az osztrák árúk invázióját. Ha ez érzés átfogja az egész nemzeti életet és erős közszellemmé válik, akkor ez a nemzeti érzés igazi megváltása lesz ennek a nemzetnek s az osztrák ipar bojkottjával diadalmos győzelmet arat a ránk törő osztrák hatalommal szemben. Vajha a karácsony meghozná ezt a nemzeti megújodást.

Szabott árak.

Az áruházakat illeti meg az érdem a detail-üzletben még ezelőtt 25-30 évvel világszerte divatozott alkudozás kiküszöböléséért. Valószínű, hogy ezt az áruházak nem valami különös előny elérése végett vitték keresztül. Kényszerítve voltak rá, mivel a nagyszámú és gyakran váltakozó személyzetet nem lehetett az alkudozásra felhatalmazni s eljárását kellően ellenőrizni. De bármint áll a dolog, tény az, hogy azokban a nagy városokban, amelyekben áruházak állnak fenn, az alkut a nagyobb üzletekből már teljesen kiküszöbölték s a kisebb üzletek közt is csak elvétve találunk olyanokat, melyekben a régi rossz szokás, az alku még divatozik.

Azonban nincsenek mindenütt áruházak és ott, ahol nincsenek, a vásárló közönség nem igen hajlandó az alkudozás időpazarló, de mégis élvezetes szokásáról lemondani. Kisebb városokban és falvakban még most is szíltében alkusznak, még a szekérkenőcsre is. A kereskedő hozzá van ehhez szokva s árait akként állapítja meg, hogy az először kimondott árból kár nélkül engedhessen. Ily helyeken azonban a fogyasztási szövetkeze-

tek kezdenek az alku kiküszöbölése terén eljárni. Ezek szabott árakat tartanak fenn s alkunak náluk nincs helye. Az áruházakra és szövetkezetekre joggal sok rosszat lehet mondani, tagadhatatlan azonban, hogy némely ósdi szokás elhagyása tekintetében az áruházak és szövetkezetek úttörők.

Hogy azonban a kereskedő osztályt senki se vádolhassa avval, hogy a kereskedői tisztesség követelményeinek megfelelő szokásokat csak kényszerűségből sajátítja el és hogy szomorúan válik meg az alkutól, mely tért nyit a járatlan vevők megrövidítésére, nem szabad bevárni, hogy az áruházak és fogyasztási szövetkezetek a szabott árak meghonosítása terén a kereskedőket megelőzzék. A helyi egyesületeknek volna feladata a régi rossz szokásoknak kiküszöbölése érdekében mozgalmat indítani és a közönséget erre ránevelni, sőt vele szemben kényszereszközöket is kell alkalmazni. Egyes kereskedők persze nem igen kezdhetik meg az újítást, mert az alkuhoz ragaszkodó vevőket addig, míg más üzletben alkusznak, elveszítének. Azért mondjuk, hogy egyesületi uton kell a reformot keresztül vinni, pénzbírsággal sújtva azokat az egyesületi tagokat, kik a szabott árak tekintetében alkotott határozatnak magukat alá nem vetik.

Az pedig igen rossz üzleti politika, hogy majd fokozatosan vezetjük be a szabott árak rendszerét, vagyis az önféjű vevővel alkusunk, a szerény vevővel szemben pedig a szabott árat alkalmazzuk vagy némely árut szabott áron árúsítunk, más árukat nem. Az újítást egyszerre, egy napról a másikra kell bevezetni az egész vonalon, minden üzletben s az összes árukra kiterjedőleg. Ez a következőleg történhetik:

1. Árjegyzékek küldendők szét, melyekben kiintézetendő, hogy a felsorolt árak alku tárgyai nem lehetnek.

2. Minden árun a szabott ár nem titkos jelzéssel, hanem a vevő által olvashatóan feltüntetendő.

3. A kirakatban elhelyezett áruk mindenikére fel kell írni a szabott árakat.

4. Azokkal, akik alkudoznak, meg kell érteni az alkudozás reá nézve is hátrányos voltát.

5. A kereskedők számoljanak be az egyesületnek szerzett tapasztalataikról és az évi jelentésekben ki kell tüntetni az e téren elért javulást.

Ha a kereskedők minden városban egyértelműleg ekként járnak el, remélni lehet, hogy 2-3 év múlva az üzletekben való al-

kudozás teljesen megszűnik s a közönség úgy megszokja a szabott árakat, mint ahogy készséggel és minden alku nélkül megfizeti a zsemlyének 4 fillérben megszabott árát.

Apró kártevők.

Rengeteg az a kár, amit némely rovar a mezőgazdaságnak, kertészetnek, erdőszigetnek, szőlőművelésnek okoz.

A fillokszera-csapás ugyan szűnőben van már, de csak miután a bortermelő államok nagy részét végig pusztította s több ezer millióra menő kárt okozott és ezer meg ezer szőlőművelőt koldusbotra juttatott.

A sáskák pusztítása azonban még több kárt tesz, habár nem Európában is. Ezek a repülő, telhetetlen falánkságú rovarok, hozzávetőleges számítás szerint évenként az egész világon 240 millió korona értékű gabonát és egyéb mezei terményeket pusztítanak el és több mint hét millió hold termelőföldet hasznavehetetlenné tesznek.

Angliában minden ember 200 korona büntetés terhe alatt köteles a colorado bogár feltűnését a legközelebbi földművelési hatóságnak bejelenteni. Ez a szigorú rendszabály azért szükséges, mivel a colorado bogár a burgonya plántákat pusztítja. A veszedelmes bogár Amerikában 1400 millió korona értékű burgonyát tett tönkre, anélkül, hogy a termelők földjeiket megvédehették volna; s bár a colorado bogár ellen folytatott harc óriási összegbe került, kielégítő sikert még sem mutathat föl.

Ha a különben csinos külsejű rovarnak csak néhány példánya is eljutna Ithonba, roppant szaporasága miatt néhány év alatt valamennyi burgonyaföld elpusztulna, minek iszonyú éhínség lenne a vége. Az amerikai Egyesült Államok egy évi burgonyatermésének harmadrészét rendszeren a colorado-bogár pusztítja el.

Az olaj légy az olasz olajfa-telepeket pusztítja. Olaszország évenként 100 millió korona értékű finom olajat termel. Az olaj légy tehát Olaszországra nézve nagy csapás. A múlt évben az olaj-légy pusztítása a termelőknek havonként majdnem másfél millió koronájukba került, anélkül, hogy annak kiirtása teljesen sikerült volna.

A cukor-répát pusztító rovarok évenként 84 millió értékű répatermést pusztítanak el, ez összeg fele részével felérő kárt okoz a fahangya is, mely a legszebb fenyő- és lúcfáerdőket pusztítja.

őszre kelve esetleg erdőkerülő nélkül maradnak. De meg az elkéserevésből világosan látom, hogy Jó János ebben az esetben alig lehet hibás. Beteg volt szegény s nem tudott vigyázni. Ez pedig megeshetik akár melyik erdőkerülővel. Megsajnálom a szegény embert s szelidebb szavakkal fordultam hozzá: — Na jól van, János! Most az egyszerű belenyugszom még ebbe a kárba is. De aztán máskor jobban vigyázzon ám! Ártatlanul meg ne verjen valakit, mert baj lesz belőle.

Jó János hálálkodva köszönte meg a jószágomat s mennyre-földre fogadkozott, hogy jövőre nem lesz baj. Aztán dörögve távozott.

Amint egyedül maradtam, a dolog ismét boszontani kezdett. Tapasztalásból tudtam, hogy az efajta lopásoknak rendszeren folytatása is van. S ki tudja: vajon csak két méterre loptak-e el? Hátha több is hiányzik még? Délután már nem bírtam nyugodni. Vettem a puskámat s elindultam az erdőre, hogy magam számláljam meg a métereket.

Az erdőn azonban elfogott a csodálkozás. Ismét számítom, meg ismét számítom, s akár-hogy számítom: nincs hiya a fának! Mind a hatvan méter megvan!

— Hát ez az ember megbolondult? gondolám magamban. Ez már mégis érthetetlen dolog.

Veszem a mezőt egyenesen a falu vége felé. Ott lakott Jó János. Tudtam, hogy így naphaladat tájban vacsorára mindig haza kerül. Otthon is volt. A ház előtt a földésen

üldögtél s veszekedett a feleségével, aki a pitvarban főzte a vacsorát.

— Hat maga mit mesélt nekem, hogy elloptak a fából? — szóltam hozzá közkedve.

Jó János felugrott, leapta a kalapját a fejről s csodálkozva nézett a szemembe: — Ej, azért a haszontalanságért csak nem fáradott oda ki, tekintetes uram?

— De bizony künn jártam s megolvastam mind a métereket. Meg van mind a hatvan.

— Meg... Na, tekintetes uram, ilyen se láttam még, amióta élek. Az Isten a feleségemet vegye el...

— Vegyen el téged, gazember — hangzott a pitvarból a felesége hangja.

... ha legalább hatszor végig nem olvastam azokat a métereket. S nem tudom, nekem ötvennyolcnál nem jött ki több se-hogy sem.

Típettem, tapogott, vakarta a fejét s igyekezett a dolgot magyarázni.

— Úgy kell lenni, tekintetes uram, hogy először hibásan olvastam. Az aztán annyira megzavarta az érzésemet, hogy aztán is hibásan olvastam. Mert nem venném fel, tekintetes úr, ezért a faluért, hogy az én kezem alól elvessen valami. Szegény ember vagyok, de sokat adok az efélére.

Mialatt ekként fogadkozott, egy suhanc állt meg a kapuban. Zsák volt a vállán. Látszott, hogy Havadtőről hozta a malomból. A kapun keresztül bekiáltott: — Megmondtam a havadtői zsidónak, János bá! Azt üzeni, hogy éjfélkor a fáért ott lesz künn az erdőn.

S azzal sietve tovább ment.

— Mi a szemed világát karatyolsz, te vízfejű? — fürmedt rá Jó János a távozó suhancra, elvörösödve egész a füléig. Hogy nekem üzent a havadtői zsidó? Nekem?... Üzent ám az öregapádnak!

Most már megértettem mindent. Az én emberem ugyanis azt a két méter fát a zsidónak akarta eladni. De előbb kipuhatolta nálam, hogy nem lesz-e nagyobb baj belőle. S mikor aztán látta, hogy a kárba belé nyugszom, akkor üzent le Havadtőre, hogy majd az éjjel csakugyan jöhetnek a fáért. Arra nem számított, hogy ilyen szaporán utána nézek a dolognak.

Szigorú tekintettel mértem végig az emberemet, aki zavartan hebegve kapkodott a szavak után: — Csak nem teszi fel rólam, tekintetes uram?...

Erre a kérdésre nem feleltem semmit, hanem kezemet vállára téve, határozottan értésére adtam: — Tudja mit, János? Most már ha az erdőből csak egy szál fa is elvész, a bére bánja meg s amellet azonnal elcsapom! Érti?

— Értem, tekintetes uram!

Lesütött fővel kísért a kapuig s mikor magára maradott: nagy haraggal bement a pitvarba és megverte a — feleséget.

Jakab Ödön.

Ezelőtt néhány évvel amerikai földbirtokosok és bérlők, kiknek buzaterméseiben apró madarak roppant károkat okoztak, madárirtó társulatokat alakítottak és a megölt madarakért elég magas díjakat fizettek, amde nem sokára kifűnt, hogy nagyban tévedtek. Ugyanis a gabona-moly melynek elterjedését a madarak nagyon akadályozták, rendkívül elszaporodván, iszonyúan kezdett pusztítani. Egy-két év alatt száz meg száz jó-módú bérlő lónkre ment, a-mét roavarpusztító madarakat kellett az országba hozni, mire a baj lassanként csökkent. A gabona-moly az amerikai bérlőknek legalább 200 millió kárt okozott.

Hogy a különféle rovarok nálunk is mily nagy károkat tesznek, gazdáink évről évre sajnosan tapasztalják.

Forgacs.

Az analfabéták tanítását megindította *Ruzsicska* Kálmán dr. népiskolai felügyelő és a zalai köznevelődési egyesület főtitkára Sümegen is pörgött a dobzó:

Közhírré tétetik, hogy amelyik felnőtt olvasást-írást nem tud jelentkezők a népiskola igazgatójánál.

A dobzónak nagy fogantója lett. Hallot a az egész város közönsége és jelentkezett analfabéta — kettő.

Már most azt gondold te, kedves kultúrát olvasó, hogy örvendétes dolog ez, ekkora községben csak 2 analfabét van. Családol. Kikerülne az a 40 is bizonyosan, amennyit egy osztályba föl lehetne venni. Mert 18—0 évvel ezelőtt is nem nagyon erőltette magát az elöljáróság, hogy az iskolaköteleseket mind iskolába szorítsa. Ezelőtt 30 évvel pedig az iskolaköteleseknek jó 25 százalékát aligha terelték be az iskolába.

Hogy csak két analfabéta jelentkezett: szomorú dolog. Annak a jelensége, hogy az én magyaromnak még ma sem igen, kell az írás, olvasás, számolás kulturája. Vagy az alszemérem nem engedi, hogy fonomimikáljon Cukrász Róza tempói szerint. Így is, úgy is sajnálni lehet, hogy kellen a bajon segíteni, jószerevel magam sem tudom. Talán házról házra járni és rábeszélni. Meggyőzni — nem a kultura kiadásos voltáról, hanem arról, mégis szép lesz az, ha az általános szavazati jog esetén szavalni lehet.

Bárd.

H I R E K.

Nagy idők tanuja. *Miltenyi* József ügyvéd, 1848-as honvédtuszáros életének 88 ik évében Tapolcán folyó hó 8-án elhunyt. Végső tisztelessége 10-én d. u. 3 órakor nagy részvéttel ment végbe. Nyugodjék békeben!

Damjanichné utolsó kívánsága. Midőn az aradi Tizenhárom bizottság elhatározta, hogy a vértanúk földjének megváltását és méltó megőrkítését sorsjáték rendezése útján valósítja meg, védnökül Damjanich Jánosné kérte föl. Az ősz matróna nemcsak hogy a legnagyobb örömmel vállalta a védnöki tisztelet, de csaknem halála napjáig büszgő segítőtársa volt a bizottságnak. Az akciót rendkívül nagy érdeklődéssel kísérte s a kibocsátott levelek egy részét, melyeknek tartalmát rendszerint ő maga határozta meg, reszkető, de végtelen intelligens vonásaival maga írta. Ezekben a levelekben azzal a kéréssel fordul a magyar közönséghez, hogy segítsen megváltani a vértanúk földjét, azt a helyet, ahol hős férjét annyi félistennel együtt megfojtotta a bakó! Levelét így végezte:

Engedjétek megérnem, hogy a magyar Golgotán a hősközhöz méltó emlék hirdesse a nemzet kegyeletét és áldozatkészességét.

Sajnos ezt nem érthette meg a hatalmas kort élt nagyszivű matróna, de végső kívánságát örökségképpen a nemzetre hagyta. . . . Damjanichné utolsó levelére — aki nem is kapott ilyen — tehetsége szerint áldozzon

minden jó hazafi. A bizottság középponti irodája: Budapest, VII. Akácia ucca 39 szám alatt van. I. koronás sorsjegy ugyanott rendelhető.

Változások a képviselőtestületben. A képviselőtestület tagjai sorából *Scheiber* József és *Paulinyi* József, elhalt, lapunk szerkesztője pedig lemondott. Helyébeük *Szűcs* Zsigmond, *Bánfi* Alajos és *Fekete* József lépnének. *Paulinyi* József elhunytával az egyik elöljárói állás is megüresedett.

Szabad Liceum. Ma 12-én délután 3 órakor *Jámbor* Miklós reáliskolai tanár felolvasást tart a viz mechanikai munkájáról, erre az érdeklődőket tisztelettel meghívta a tanári kar. Belépő díj személyenként 20 f.

Pályázat. A sümegi járásbírósnál *Sadghy* János sümegi járásbíró áthelyezésével az egyik bírói állás megüresedett. Az igazságügyminiszter 2 heti határidővel albirói állásra pályázatot hirdet.

Köszönet. A sümegi takarékpénztár r. t. 50 koronát volt szives az Erzsébet nőegyesületnek adományozni. Ezért ez uton is hálás köszönetet tolmácsol az egyesület nevében *Némethi* Böske.

Közgyűlés. Ma délután fél négykor a lövőtársulat a saját helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Tárnya a belügyminiszteriumtól visszaérkezett alapszabályok jóváhagyása.

Karácsonyfa a kisdedeknek. A sümegi jótékony nőegyesület az idén is megszerzi a helybeli kisdedvő kicsinyeinek a karácsonyfa örömeit. Folyó hó 22-én d. u. 2 órakor Karácsonyfa-ünnepet rendez. A jótékony és kedves ünnep sikere érdekében kéri a közönséget, hogy akár készpénz, akár egyéb adománnyal támogassa az egyesületet. Az erre szánt szives adományokat *Sólyom*, Tivadarné, az egyesület pénztárosa fogadja el a hó 21-ig. Ajánljuk közönségünk meleg pártfogásába.

Jótékonyosság. A sümegi Erzsébet jótékony nőegyesület december hó 5-én *Tóth* Lajosné elnök vezetésével választmányi gyűlést tartott, ezen karácsonyra való kiosztásul 150 koronát szavazott meg a szegényeknek. A gyűlés elhatározta, hogy a farsang folyamán az ipartestülettel együtt táncmulatságot rendez.

A politika miatt. Az *Alsólendvai Híradó* szerkesztőjét, *M. Oszeszly* Viktort az ügyészség pörbe fogta politikai cikk közlése miatt, de a bíróság fölmentette. Most meg a *Magyar Párizs* szerkesztőjét, *Z. Horváth* Lajost érte hasonló sors. Úgye még nem került tárgyalásra.

Jóváhagyott határozat. Mint értesülünk, a belügyminiszter Sümeg község és a vármegye között létesített egységet, amely szerint a vármegye sümegi házait városunknak átengedi, viszont a város a szolgabíróság számára örökös hivatali ad, jóváhagyta.

Vasúti megálló. Megírtuk, hogy az ukk — balatonszentgyörgyi vasút vonalán *Lésencsivánd* megálló hely lesz. Mint értesülünk, a megálló hely folyó hó 9-én megnyílt.

Elutasított pótdadó. A szegvári plébánia templom hívei ritka buzgalommal és áldozatkészéssel templomot építettek régi kicsiny kis egyházuk helyébe. Azonban a nagy áldozatkészéssel mellett is 28 ezer korona még fennmaradt a templom építésének költségéből. Ezt a pénzt azután pótdadóba vetették ki. A pótdadó fölbevezés következtében a belügyminiszter elé került, aki a rávonatkozó községi határozatot megsemmisítette. A miniszter avval okolja meg határozatát, hogy az adósság a közelebbi 4—5 évre szertelenül megerhelné a község lakosságát.

Vasutak fuziója. A Zalavölgyi h. é. vasút részv. társaság december 20-án rendkívüli közgyűlést tart a Dunántuli h. é. vasút részv. társasággal 1895 dec. 10-én kötött forgalmi egyezmény megszüntetése és a Dunántuli h. é. vasút részv. társaságával való egyesülés tárgyában. Ugyanakkor tart közgyűlést a Dunántuli vasutak részv. társasága

is, a következő tárgysorozattal: 1) A Zalavölgyi h. é. vasút részv. társaságával 1895 dec. 10-én kötött forgalmi egyezmény megszüntetése és a Zalavölgyi h. é. vasút r. t. egyesítése a társutattal. 2) Határozat az egyesítés következtében szükséges részvények kibocsátása iránt. 3) A tartalékalap fölemelése 1,200.000 korona n. é. új kibocsátású elsőbbségi részvények útján.

Okulásul. A statisztika kimutatja, hogy 1909 első kilenc hónapjának külkereskedelmi forgalma 138.7 millió korona deficitel zárult. Ebből magára Ausztriára 104.2 millió K esik. Behoztak 1280.2 millió, kivittek 1141.6 millió korona értékű árut. Textil áruból 379 millió érkezett be, ebből 366.1 millió Ausztria javára esik. Pamutból 167.1, gyapjú szövetekből 102.2 millió K értéket hoztak be. A behozott konfekcionált áruk értéke 74.7 millió korona. Még a búzából is 41.5 millió koronára rugó mennyiség érkezett hazánkba. Ime, olyan vagyunk, mint a pazartó ember. Többet adunk ki, mint beveszünk. Azért adóssodik el az ország s ebbe lassan, de biztosan befeljusztunk.

Jelző-táblák. A vármegye a községek végein új jelzőtáblákat állít föl. Ezek mintáját most választották ki. A táblák horognyozott vaslemezről 50X33 cm nagyságúak lesznek fahatlappal. A községeket fölhívták, jelentsék be, hogy hány táblára van szükségük.

Tűzkár. A vármegye területén az 1909 évi augusztus 1-étől október 31-ig előfordult tüzesetek száma 37 volt. Az elhamvasztott érték a betérjesztett kimutatások szerint 81831 koronát képviselt. Biztosítás folytán megtérül ebből 27095 korona érték s így a szenvedett kár 53722 koronára rug. A tüzet a teljesített vizsgálatok szerint 4 esetben gyermekek játéka, 4 esetben gyújtogatás, 16 esetben gondatlanság, 4 esetben villámcsapás okozta; a tűz keletkezésének oka 9 esetben kideríthetetlen maradt.

Jubileumi katalógust adott ki e héten *Kertész Pál* férfi és női divatári üzlete Budapest Rákóczi út 40 sz. 15 éves fennállása emlékére. E közkedvelt férfi és női divatáruház az egész országban ismeretes, mert alig van helyiség, ahova *Kertész Pál* jó hire ne terjedt volna. A gyönyörűen kiállított katalógust mindenkinek, aki levelezőlapon kéri, ingyen küldi meg.

Gazdák naptára. A tapolcavideki gazdakör *Szigethy* Ödön gazdaköri írtkár szerkesztésében változatos tartalmú, közhasznú s gazdagon illusztrált naptárt adott ki. A hivatalos részeket kivül számos tartalmas cikket ad a naptár, főként a szőlőmívelés, a pincegazdaság köréből. A naptár hű képét nyújtja a virágzó kör 1909-iki működésének is. A tapolcai gazdakör tagjai 50, nem tagok 80 fillérért rendelhetik meg a naptárt.

Egy kiállításról. Iparosainkat egy magánvállalkozás Párisban rendezendő kiállításra csalogatja. Az iparkamara arról értesíti az iparosokat, hogy a kiállításban részt venni nem érdemes. Az nem komoly dolog. A már előre megígért aranyéremnek semmi erkölcsi értéke nincs.

Népesedés. Vármegyénkben augusztus — október hónapok a népesedése a következő volt: A balatonfüredi járásban született 71, elhalt 43, szaporodás 28, a tapolcai járásban szül 343, elh. 189, szap. 154, a sümegi járásban szül 258, elh. 170, szap. 88, a zalazentgyörgyi járásban szül. 215, elh. 102, szap. 113; a készthelyi járásban szül. 256, elh. 169, szap. 87, a nagykanizsai járásban szül. 299, elh. 157, szap. 142, a pacsai járásban szül. 291, elh. 144, szap. 137, a zalaezerszegi járásban szül. 345, elh. 160, szap. 185, a novai járásban szül. 222, elh. 104, szap. 118, az alsólendvai járásban szül. 444, elh. 218, szap. 226, a lenyeyi járásban szül. 335, elh. 149, szap. 186, a perlati járásban szül. 584, elh. 274, szap. 310, a csáktornyai járásban szül. 456, elh. 224, szap. 232, Zalaezerszeg r. t. városban szül. 64, elh. 59, szap. 5, Nagykanizsa r. t. városban

szül. 221, elh. 160, szap 61, összesen szül. 4394, elh. 2322, szap 2072.

A „Vasárnapi Ujság” mostanában küldi szét előfizetőinek linnapi ajándékát a „Karácsony”-t, mely az idén is a nagyszámú kiváló közlemények és művészi illusztrációk javát adja olvasóinak. E diszalbumot, mely nagy terjedelme és pazar kiállítása mellett a legszebb karácsonyi ajándék, azok az előfizetők is ingyen kapják, akik 1910-től kezdődőleg lépnek az előfizetők sorába, sőt ezeknek a december havi számokat is megküldi a kiadóhivatal. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára félévre 8 korona. Mutatószámokkal szívesen szolgál a kiadóhivatal. (Budapest, Egyetem-u. 4.)

A mértékek hitelesítése. Az 1907 évi V. tc. értelmében a közforgalomban használt hossz- és súlymértékek, száraz tárgyak mérésére használt tömértékek, súlyok és mérlegek 1910-ben újra hitelesítendők. Akiknek birtokában adásvételre használt mértékek és mérőeszközök vannak, azokat az 1910 évben történő hitelesítés végett bejelentésük. A bejelentésre vonatkozó jelentkezési lapok a városházán az érdekeltek által megszerezhetők és kitöltés és aláírás után legkésőbb 1909 év december 25-ig ugyan-csak oda küldendők. A közforgalomban mérőeszközök be nem jelentése és a jelentkezési lapoknak ki nem töltése által kiteszik azok tulajdonosai magukat annak a veszélynek, hogy az időszaki hitelesítési körut alkalmával mértékek itt helyben nem fognak hitelesítettnek és kénytelenek lesznek azokat hitelesítés végett valamelyik vidéki mérték-hitelesítő hivatal székhelyére szállítani. Hitelesítő központok a sümegi járásban: Góganfa, Káptalanfa, Mihályfa, Nyírad, Sümeg, Ukk és Zalagalsa.

A modern újságírás. Ma már a modern kor igényei szerint csaknem az expressz vonat is csigalassúsággal közlekedik. Telefonösszeköttetésekkel és sürgönyökkel bonyolítjuk le a sürgősebb érintkezéseinket. Iparos, kereskedő, földbirtokos, köztisztviselő és minden intelligens ember ezer érdekszálal van a legfrissebb üzleti értesítésekhez, tőzsdei hírekhez és a napi események ismeretéhez. Nem lehet megvárni, míg mások mindent előbb megtudnak és az események ismeretéből maguknak hasznot merítenek. Mindent megelőzve gyorsan és hitelesen kell értesülni az események lefolyásáról. Ez a mai kor legelső rangú kívánsága. Mindezeknek a feltételeknek teljes mértékben megfelel a Magyarország, amely az ország egyik legterjedtebb és legtekintélyesebb politikai lapja és amely következetes, önzenelen és hazafias irányával rég kivívta a magyar közönség osztatlan elismerését és bizalmát. A Magyarország páratlan technikai tökéletességgel gyűjti össze naponként a világeseményeket és juttatja azokat már kora reggel az olvasó közönség kezébe. Nem kell várni félnapokat, míg valaki tájékozva lesz az eseményekről, mindenki a legtávolabbi eső vidéken is már kora reggel megtudhatja: mi történt a nagy világban. A Magyarország értesítései megbízhatóak, tudósításai igazak és érdekesek. Emellett minden sora oly változatossággal van szerkesztve, hogy mindenki bizalommal viheti be a lapot családjá körébe is. Kiadóhivatala (Budapest, Teréz-körút 19.) bárkinek készséggel küld mutatványszámokat. Előfizetési ára egy óra 2 korona 40 fillér, negyedévre 7 korona.

Közegészségügy.

Jakab László dr. városligeti szanatóriuma Budapesten.

Már régen érzett hiányt pótol az a nagy-szabású szanatórium, mely a fővárosban a Nagy János utca és Aréna ut sarkán, közvetlenül a Városliget szélén épült a modern technika és gyógytudomány minden új és kipróbált eszközeivel felszerelve. A már különösen minden csint és kényelmet eláruló hatalmas épület belsőleg oly berendezés:

és kényelmet mutat, hogy ehhez hasonló gyógyintézet nemcsak hogy hazánkban, de még az ily intézményeiről annyira híres Ausztriában sem található.

Eddig betegeknek, de különösen a cukor, gyomor és bélbetegeknek, továbbá köszvényeseknek ezrei mentek ki a külföldre, hogy bántalmaik ellen ottani gyógyintézetekben találjanak drága pénzért s idegen szó mellett enyhülést, kiváltképpen Ausztria vezetett eddig e téren s oda zárandokoltak a magyar szenvedők azért, mert itthon nálunk bizony olyan gyógyintézetet, mely mindama gyógyászati kellékekkel egy helyben lett volna felszerelve, nemcsak hazánkban de még a messze földön sem találunk s így betegek nézve egyenesen áldásos intézmény e modern szanatórium, mely e mellett olcsó áraival is elsősorban számításba kell, hogy essék közönségünk előtt.

Az orvosi tudomány és a felszerelés dolgában tökéletes, külsőségeiben pedig rendkívül izléses és szimpatikus intézetet megmutatták az újságok képviselőinek és az orvosoknak s a vendégek ószinte csodálkozással nézték végig az összes helyiségeket, amelyekben minden megtaláltnak a beteg, amit az intézet orvosai a külföld legnagyobb szanatóriumaiban egyenként megfigyéltek és tanultak. Az intézet szemléltető egyhangú lelkesedéssel ismerék el, hogy a Jakab dr. féle Ligetszanatórium a lehető legtökéletesebb minden enyémű szanatóriumok között. Megvan ebben az intézetben minden, ami a betegség felismeréséhez okvetlenül szükséges. A legmodernebb s drága berendezésű laboratóriumok, göröcsövi készülékek a nagy Röntgen-laboratórium segítenek a betegek vizsgálatában. A gazdag berendezésű vizsgálatokban sebesebb-szebb is igen eimés készülékek sorakoznak egymás mellé, hogy vízzel, meleggel, villamossággal, szénsavas fürdővel stb. gyógyítsák a szenvedőket. Nehéz elsorolni egyszeri látás után mindazt, amit ebben a nagyterjedelmű intézetben a látogató egy sétájában tapasztalhat. Az egyik nagy teremben az u. n. Zander gépek gyűjtek, mozgaltják az embereket, amely gépek segítségével az emberi test egyes részeit szabályos mozgásba hozhatják, annélkül, hogy az illető helyéből kimozdulna. Így pl. lovagolhat, biciklizhet stb. mindent egy helyben. Aztán gépeket láthatunk, melyek az asztmás betegek lélegzését segítik elő. Mindenesetre egyik legérdekesebb része az intézetnek a lapos háztetőn levő téli nyári nap és légtüdő, ahonnan mesés kilátás nyílik a Városliget legköltségteljes részére. Az egész épületben elömlő bájos intimitás, mely az előcsarnoktól kezdve végig kíséri a benlakót a tervező és építőművészek: Komor és Jakab művészetét dicséri. Meleg, derűs kedv uralkodik itt, amely feltétlenül üdítőleg hat a betegekre, bizonyos hogy hazán. nagyot nyert ezen új intézménnyel, melynek vezetősége már egyedül is garancia arra nézve, hogy a maga elé tűzött humánus célokat pontosan végre is tudja hajtani. Emellett egyik óriási előnye kitűnő fekvésén és modern pazar berendezésén kívül, (pl. sok lakószobához, mindjárt mellette külön fürdőszoba) azok a valóban olcsón megszabott egységáruk, melyekbe a kezelés, orvosi felügyelet, előirt géphasználat stb. szóval minden, amia gyógyuláshoz szükséges, bennfoglaltatik.

Az intézet igazgatója Jakab László dr. akinek felesége: Rácz Hanna dr. maga is kitűnő orvos: a fiziko-theraphiai osztály vezetője Arányi Zsigmond dr. herculesfürdői fürdőorvos, a testgyógyászati osztályt Milko Vilmos dr. főorvos vezeti, az intézet alorvosai: Lukács Pál dr. és Tausz Géza dr.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Eladó. Egy teljesen jókarban levő 260 koronás uti-bunda faléért megvehető, továbbá antiquar árban több német munka is eladó: Allgemeine Weltgeschichte, Brems Thierleben, Meijers-Lexikon, Hulub's Afrika-Reise stb. özv. Smetanka Ferencnéél, Sümegen.

Fogzás.

Ne ijedjen meg, hanem adjon gyermekének egy kevés SCOTT-féle Emulsiót és vessen véget az álmatlan éjjeleknek. A könnyedség, amelylyel ezután a fogak jönni fognak, meg fogja Önt lelni.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle mód szer védjegyet a halászt - kérik figyelembe venni.

A SCOTT-féle Emulsió

kellemesen emészthető formában tartalmazza éppen azokat az anyagokat, amelyek megkiváncsoltatnak fehér, egyenes és erős fogak növésehez.

A SCOTT-féle EMULSIÓ tisztaságát és erejét semmi sem mulja fölül. Ize a legkellemesebb.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 f. Kapható minden gyógyszertárban.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

ADORJÁN FERENC, fényképészeti műterme Rákóczi-ucca 397 sz.

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

BORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Flórián-tér

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üveg-áru-kereskedése.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos u.

DARNAV KÁLMÁN utóda MEZRICZKY JÓZSEF vas- és fűszer kereskedése és gépraktára.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkagyároskereskedő. Mosó u.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész, Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JAKAB IMRE beszálló vendéglője. Árpád-u.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca, Epstein-ház.

KELL JENŐ bérkocsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai-ucca 82. sz.

KESZLER PÁL kocsigyártó és szobafestő. Mihályfai ucca.

KOVÁCS LAJOS férfi és női cipész üzlete. Gyógyszertár mellett.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár. Kész butorraktár.

KOHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVÁCS ZSIGMOND borbély és fodrász LÖWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sirkőraktár. Árpád-ucca.

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő. Rendeki-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős. z

SZIJÁRTÓ GYÖRGY templom-, szoba- és cimpfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglős je Arany-báránnyal köz.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése.

Lakások, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízathatlan

kátrányos fedőlemez

kátrányos pépszalagot

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árulit

Würzburger Jakob, Sümeg.

Figyelmeztetés!

A. Schicht

szarvasszappan

valódi csakis a

Schichtnévvel és a „szarvas”
védjeggyel**Hirdetéseket**jutányos áron felvesz
a kiadóhivatal.**Nyavalyatörés!**Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kéjen iratot, ingyen és bérmentve kaphat a **szabd. hatyugyógyosztár** által Majna-Frankfurt.**Szőlőoltvány,**

szőlővesszőről és borról nagy képes árjegyzékemet

ingyenés bérmentve küldöm meg a **ki címét tudatja**. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni **nem akar**, mert ebből **megtanulhatja a szőlőtelepítést** s emellett sok szőlőkép van benne. Szőlőoltványokból és más egyéb európai és amerikai sima és gyökeres vesszőkből, a világhírű **Delaware-ből** állandóan **több millió készlet eladó**, olcsó ár mellett. **Több ezer elismerő levél**, közte több hercegi és grófi urolomtól. Cim:**Szücs Sándor fia, szőlőtelepe,**
Bihardiószeg.**Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság.**Központ: Budapest, V. Sas ucca 25.
Telefon: 107-16.Gyártelep: Selyp.
Telefonállomás: Hatvan.**Minden cementfogyasztót**

tisztelttel felkérlek, hogy szükségletének 1910. évre való fedezése előtt

- elsőrendű minőségű **portlandcementre**,
- vulkánportland kevertcementre**, mely bármely más portlandcement minőségével vetekedik,
- vulkáncementre**, mely a románcement minőségét messze túlhaladja, víziépítkezéseknél. — alapanyagát a trassz képezvén, — nélkülözhetlen, **ajánlatainkat saját érdekében bekérje.**

KLAFFL LAJOS

épület és butor asztalos, temetkezési vállalat, Sümegen.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth Lajos uccai házamban a mai kor igényeinek megfelelő

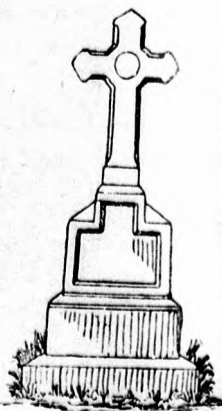
kész butor-raktárt

rendeztem be. Hazai és részben saját gyártmányu, szalon, hálószoba és ebédlő berendezések, legjobb minőségű hajlított faszékek, konyha, és kerti butorok, képkeretekből stb. tartós szép kivitelben nagy választékban állandó raktárt tartok legjutányosabb gyári áron egy évi jótállással.

Szives pártfogásukat kéri

teljes tisztelettel

Klaffl Lajos.

Pentz Mihály
kőfaragómester Sümegen.

Dús választék mindenféle sírköben. Ugyanínt: márvány, gránit, szienit, labrador és porfirból. Síremlékeket, úti kereszteteket, szentháromság szobrokat, épület és minden egyéb e szakmába vágó munkákat és javításokat jutányos áron elvállal és izléses kivitelben készit.

Mindennemü
nyomtatványokat

jutanyos áron és izléses kivitelben készít

Horvát Gábor

könyvnyomdája Sümegen

Mindennemü
könyvkötőmunkák

elfogadtatnak